

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szerkesztésével kapcsolatos minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchner-féle felvétel és rendező irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő: Perjéssy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számíttatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

VII. évfolyam.

Vasárnap 1898. évi január 30-án.

5. szám.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesülete.

Meghívó.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesülete
rendes évi

XIII. közgyűlését

február hó 13-án vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg a magy. kir. állami fő-reáliskola rajztermében (Uri-utca, bejárástól balra, I. emelet, 17 szám), melyre az egyesületi tagjai ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. A választmány jelentése.
3. Pénztárnoki jelentés.
4. Számvizsgálók jelentése.
5. Tisztújítás.
6. Indítványok.

Megjegyeztetik, hogy az alapszabályok 14. §-a értelmében: »Egyes tagoknak az alapszabályok megváltoztatására vonatkozó indítványai 10 nappal a közgyűlés megtartása előtt az egyesületi elnöknek írásban beérkezniük.«

Kelt Verseczen, 1898. jan. 30-án.

Hazafiúi tisztelettel

Dr. Seemayer Károly, Perjéssy Lajos,
egyl. elnök. egyl. titkár.

Magyar telep városunkban.

Versecz, 1898. január 27.

I.

A múlt hetekben az a hír járta be a helyi sajtót, tudomást vett róla a fővárosi napisajtó is, hogy Verseczen 60—80 magyar család egy külön városrészben magyar kolóniát kíván alkotni, e célból házhelyet kér a várostól.

Mivel törvényhatóságunk közgyűlése pár nap előtt közel 80 házhely elárverezését mondotta ki, a magyarok kérvénye szintén a közgyűlés elé került, de oly formában, hogy az érdekes beadványról még a jelenvölt törv. hat. biz. tagok is alig nyertek bővebb információt, s talán csak a lapokból értesültek, hogy mily fajta mozgalom indult meg városunkban.

A dolog története pedig az, hogy közel 60 magyar család még a múlt esztendőben benyújtott egy kérvényt, melyben végleges letelepedésre házhelyet kérnek:

Ez a kérvény kivonatosan a következőképen hangzik:

»Alólírottak már évek óta Versecz területén lakunk és tisztességes munkával keressük kenyerünket, de annyi vagyonra szert nem tehetünk, hogy magunknak saját házat szerezhettünk volna, mert az évi magas házbér keresményünknek majdnem egész feleslegét felemészti.

Miután mi állandóan Verseczen kívánunk letelepedni, s magunknak és család-jainknak megfelelő tisztességes otthont ala-

pitani tisztelettel kérjük a Törvényhatóságot, hogy számunkra a város szélén, a vágóhid környékén, esetleg másutt fekvő, művelés alatt nem álló födekből házhelyek hasításának ki, melyeket mi megfelelő foglaló lefizetése mellett 3 évi részletben kifizetnénk, azon kötelezettség mellett, hogy egy év alatt a házat felépíteni tartozunk s a házhely csakis a vételár lefizetése után iratnék telekkönyvileg nevünkre... stb.

A beadott kérvényt 97-en irták alá még pedig az alábbi családok: Varga, Horváth, Kelemen, Berky, Fehér, Soós, Kántor, Darányi, Andriská, Nagy, Dániel, Virág, Fenyő, Sima, Otos, László, Gara, Székács, Csikós, Szekeres, Szilágyi, Láda, Kovács, Szabó, Német, Bajor, Döme, Száni, Czövek, Barna, Kálmán, Kozma, András, Koszó, Kelenfi, Gondi, Megyesi, Pósa, Dankó, Cseh, Borbi, Jónás, Bejezi, Kiss, Fejér, Halász, Nyerges, Hévízi, Borza, Somodi stb.

A város törvényhatóságának, — közgyűlése, mint azt már lapunk előző számában megírtuk, — a német részen 10 és a szerb város részben 58 házhely elárverelését kimondotta a feltételeket megállapította. A magyarok kérvénye felett azonban röviden átsiklott, egyszerűen tudomásul vette.

Ez a tárgy pedig sokkal fontosabb reánk nézve, mintsem csak úgy egyszerűen napirendre térjünk át felette.

Annak a 80—90 magyar családnak egy csoportjának való összetartása életkérdés magyar nemzeti szempontból azon a családok tagjaira és utódaira nézve.

Tárcza.

Magyar telep Verseczen a múlt században.*

Írta: Milleker Bódog.

A Duna-Tisza-Maros köze 1716 től 1778-ig, tehát a múlt század legnagyobb részében, külön tartományt képezett, mely bécsi német kolonistáknak szolgált telepítő helyeül.

Az akkor bevándorolt németek alapították 1717-ben a régi szerb Versecz mellett a külön nemzeti községet mely már rövid idő alatt szép virágzásnak indult, miután lakosait a kormány, mint a többi bánági német falvakéit minden kitelhető módon gyámoltotta.

Telepítettek ide aztan szerbeket is; spányolok is találtak itt lakhelyeket. Természetes, hogy a szomszéd megyék magyar lakosai közül is költözött ide egynehány.

A Bánágba a múlt században letelepített sokféle nép közt azonban magyar igen kevés volt, a mi volt is az elsőtől a szerb és román falvakban találtatott, így Becskerek, Be-

* Mest, midőn egy verseczi magyar telepnek megalakításáról van szó, aktuálisnak találjuk, hogy városunk derek monografusának ezen tanulmányos értekezését, — melyet 1886 márczius 4-én „Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének társasest-lyen” olvasott fel a lapok szerkesztője — kivonatosan közöljük.

csén és Komlóson, Versecz körül és a Maros mentén.

Árván és elhagyatottan, vezér és gondviselő nélkül, hontalanul járt — kelt a magyar nép saját hazájában faluról falura, napszámmal és cselédi szolgálattal keresvén kenyerét.

Nem csoda, hogy az ide vetődött kevés magyarság is elcsenyevészedett az idegen elemek közt, kivetközvéen nemzeti jellegéből és ősi erkölcséből.

Magyaroknak egyáltalán nagyon nehéz volt a Bánágban állandóan megtelepedni. A német kormány nem szívesen látta volna azt. Csak a katolikus papság volt az, mely vallási szempontból a magyarság állandósítását kívánta és sürgette. Különben volt a tartományban ekkor találtató magyarok közt sok magyar kálvinista is, kiknek sorsa hitvallásuk miatt annál rosszabb volt.

A magyarság a Bánágban 1780. előtt egyetlen egy községet sem képezett. De ez nem is történhetett, mert a magyarság községi megtelepítése a Bánágban ellenkezett az uralkodó politika elveivel, melynek az volt a tendenciája, hogy Magyarország délről is egy kis Ausztria által környékeztessék, és a birodalom itteni szélei a német és szerb faj által tartassanak elfoglalva.

Verseczen a magyarok a múlt század hatodik tizedében lépnek csak fel nagyobb számban, többnyire Erdélyből, Tordaról és vidékéről

származván ide. 1766-ban Verseczen már 60, Paulison pedig 25 magyar számlaltatott; voltak azután még elszórtan Alibunáron, Ulmán, Margittán, Szt.-Jánoson és Ferendián.

Akkoriban Verseczen Brankovits Pál csanádi kanonok vezette a katolikus plébániát, ki azt javasolta, hogy Versecz vidékének magyarjai, katolikus szerbjei és románjai a verseczi német község birtokát képezzék és a törökök elűzése óta lakatlan „Csako mahalle” nevű városrészben telepítsenek le.

Egyszer — 1764-ben vagy 1765-ben, biztosan nem tudjuk — Brigidó gróf a temesvári kormányzó elnöke, Verseczre jött, mely alkalommal Brankovitsal a Kápolna hegyet is megmászta.

Ezen hegy tetejéről rámutatott Brankovits a Csako-mahallára s ajánlta Brigidónak, hogy az üresen hagyott helységben telepítse meg a verseczi szerb községet és a szomszéd Paulison, nem különben a verseczi kerületben szétszort magyarságot, mely asszonyaival és gyermekeivel a szerb és román falvakban hanyódik, s templom és iskola nélkül pár év mulva teljesen ki fog vetközni vallásból és az óhitűek szokásait veszi fel.

Azonban Brigidó ilyesmirel nem igen akart hallani; Brankovitsot tervével Ratsch tartományigazgatási tanácsoshoz utasította, kivel Brankovits meg is beszélt a dolgot. Ratsch azt tanácsolta Brankovitsnak, forduljon püspökjéhez,

Ha egymástól elszakadva a szerb és német lakosok közt (különösen az előbbiek közt laknak tömegesebben) elszélednek, nemzetiségüket elvesztik, magyar anyanyelvüket elfeledik.

Számtalan élő példa van erre nézve. A bevándorolt tősgyökeres magyar családok egy két évtized múlva úgy átvedlenek szerbbé, hogy a magyarul egy szót sem értenek több esetben őseik vallását is elhagyják s magyarságukat darab ideig már csak a nevük mutatja, idővel azonban még azt a nevet is elferdítik s azok a családok elvesztik a magyarságra nézve.

Valóságos bűn és véték, hogy magyar társadalmunk ezekkel a veszendőbe menő szegény családokkal alig törődik.

Ezeket a dolgokat változtatni kell. Nagy szégyen az, hogy a »Kiss«-ek »Horváth«-ok »Nagy«-ok »Keresztes«-ek stb. egy árva szót sem tudnak már magyarul.

Azok a családok, kiknek nevei ott szerepelnek a kérvényen, ha külön telepet nem nyerneik éppen úgy fognak járni, mint a többiek.

Ezt az ügyet tehát nem szabad elejteni, oda kell hatnunk, hogy azt az 58 házhelyet ezek a folyamodók kapják meg.

Ha valamennyi egyért és egy valamennyiért kölcsönösen jól áll, a város sokkal jobban van biztosítva, mintha más egyeseknek adná el a házhelyeket.

Ezt a mozgalmat támogatni kell minden hazafiasan érző és gondolkodó polgárnak. Az eszmét felszinen kell tartani, s a kivitelt módosításait felől értekezni.

NAPI HIREK.

Rendkívüli városi közgyűlés fog tartatni f. hó 31-én holnap, melynek egyetlen tárgyát a rom. kath. plébánia feletti kegyuraság kérdésének rendezése fogta képezni.

Alakuló közgyűlés. A magy. kir. állami főreáliskola ifjúsági segélyező egyesülete első alakuló közgyűlését f. é. február hó 6-án vasárnap d. e 10 órakor fogja megtartani az iskola első emeleti (úri-utca) rajztermében, melyre az

hogy ez tegyen jelentést a bécsi udvari bizottságnak.

E közben Brankovits egy Ermann nevű, külön e célra, mégpedig saját pénzéből fogadott káplán által egyszer magyarul is prédikáltatott. De Ermann hatósága által Oraviczára tétetvén át, nem volt már senki, ki az itteni magyarokat saját anyanyelvükön oktathatta volna.

Most Brankovits csakugyan arra kérte püspökjét, hogy ha telepítési terve elfogadtatnék, referáljon ő maga magasabb helyen egy „ab aerario“ 10 rhenusi forinttal díjazandó magyar-illir káplán és tanító ügyében is.

Vajjon megtörtént-e ez vagy nem — adatok hiányában nem tudjuk; az azonban bizonyos, hogy a kért káplán Verseczre nem jött.

A nyolczadik tizedben mégis észrevehető bizonyos tömörülés a verseczi magyarságban, Brankovits igyekvéseinek folytán vagy más ok folytán nem tudni.

Városunknak azon része, mely a Lengauer és Alexandrovits-féle gyártelepektől délre és a selyemgyár utcától keletre terül el, akkor a német községhez tartozott, de ettől még egészen elkülönítve állott. Itt laktak a mi magyarjaink.

Házzal birt illetőleg adót fizetett magyar család itt 1773-ban: 16, 1774-ben: 20, 1775-ben: 19, 1776-ban: 15, 1777-ben pedig már megint csak 12 számláltatott.

Ezeknek külön „előljáró“-juk volt, ki a feltettük gyakorolt felügyelés fejében bizonyos adóbeli megkönnyítéseket élvezett. A német község bírja alatt állván, hivatala egy mai „negyedmester“-éhez hasonlított 1775-től 1778-ig ezen hivatalt bizonyos Antal János viselte.

Hogy maga az itteni németség nem viselt ellenszenvvel magyar laktársai iránt, mutatja azon körülmény, hogy 1768-ban Német-Verseczen egy Valkó József nevű magyar viselte a községi pénztárnoki hivatalt.

1778-ban, midőn Temes vármegyét újra.

egyesület t. cz. tagjai s az iskola barátai ez uton is tisztelettel meghívattak. — Az egyesületnek tagjai ezideig a következő hölgyek és urak, ill. testületek: 1. Alapító tagok: Zmejnovics Gábor, Pálffy Elemér, Dr. Seemayer Károly, Adler Miksa, Seemayer János, Dr. König Armin, Kirchner Amália, Pászt Gyula, Lichtscheindl Ernő, Dr. Weisz Samu, Höschl Frigyes, Dr. Rezuca István, Singer Adolf, Glückmann Dávid, Népiskolai közs. tantestület, Frey Hyacinth, Frank Fanny, Verseczi takarékpénztár, Zoffmann János, Verseczi Hitelbank, Osztoics Iván, Herzog József, Mihajlovics József, Rafael Gyula, Frisch Gyula, Dr. Markovics György, Hammer-schmidt Károly, Thier Adám, Wegrzinovics mérnök, Ballif M., Oeksner Adolf, Dragics Izi dor, Zoffmann Sándor, Haag Aladár, Honvédtisztikar, Polgári takarékpénztár, Schulz Lénart, Matheics Dóme, Weitner Ferencz, Seemayer Ferencz, Klauber Jakab, Sternberg József, Kohn Hermann, Hofmann Rudolf, Hahn Ignác, Izraelita hitközség, Morlin József, Dr. Oppenheim Armin, Buday József, Vezenkovics Lázár, Zepeniag Péter dr., »Lucaferulo« takarékpénztár, Halmos Béla, Dr. Butorka, Szörényi J., Karvasi Lajos, Dékány Lajos, Kovalik János; 2. Rendes tagok: Lászlóffy László, Rittinger Ede, Dr. Adelmayer Ferencz, Garai testvérek, Georgievics Milán, Milloschitz Károly, Teubel János, Munk Miklós, Petrovics Szima, id. Weitner Ferenczné, ifj. Weitner Ferencz, Dr. Aberle Hugó, Kiss Albert, Hemberger Bálint, Strasser József, Tohr Antal, Oszwald Antal, Csapó G., Weifert Károly, Friesz József, Mayering Emma, Zemplényi Árpád, Nedelkovics Miklós, Zoffmann Károly, Löffl Fülöp, Gerő Vilmos, Greszler Gy., Jankovics Dóme, Prédits Péter, Kohn Alfréd, Holländer Adolf, Köwinger Jenny, Demetrovics Julis, Kolárov János, Fixmann György, Szaics József, Rapszky (jabukai jegyző), Springer József, Hunek Emilia, Braichler Nándor, Amberger A. 3. Pártoló tagok: Mandukies Szilárd, Grisz Hermann, Büehler Jenő, Tpäger Manó, Rosenzweig Henrik, Schlesinger Armin, Bernácsy Géza, Demetrovics Heléna.

A m. kir. állami főreáliskola ifjúsági segélyező egyesülete javára február hó 12-én a Glükmann-féle vígadóban rendezendő estély iránt általános az érdeklődés városunk polgársága körében, mely ezen régóta nélkülözött jótékony intézményt melegen támogatja. Az estély műsora a következő: »A bálkirálynő.« Vigjáték egy felvonásban. Irta Bereczik Árpád. Előadók: Tokin Márk, Thier Ella k. a., Waldherr Irma k. a., Dörner István, Turesányi László,

feltámasztottak, Versecz járási főhelylye lévén, néhány magyar hivatalnok család költözött ugyan ide, de ez a bekövetkezett II. József fele ujtások miatt magyarosítási hatást lakhelyekre nem gyakorolt. Sőt vannak bizonyítékaink, hogy a magyarok közt lábra kapott esendes elnémetesedés tovább folyt.

A már többször említett Brankovits kanonok 1787-ben Temesvárra költözvén, új plébánost nyert a katolikus parochia Hödl Joakhim temesgyarmatai plébanos személyében. Érdekes, hogy Hödlnek nehézségeket okozott kineveztetésénél a magyar nyelv ismeretének hiánya, mert 1780-ban itt megint 25 magyar lakott, de mivel 1787-ben 3000 katolikus közt ismét csak körülbelül 50 magyar volt, kik különben a német nyelv birtokában voltak, és miután az itt működött 3 káplán ugys értette, az itt divatozó nyelveket Hödl mégis ki neveztetett és beig-tattatott.

Magyarjaink ilyen viszonyok között lassan-lasan kivésztek és elnémetesedtek, népük új jövevényekkel nem gyarapodván és felülről nem támogatvatván. A verseczi parochialis és a temesvári csanádi püspöki levéltárakban a következő magyar családneveket tartottak fenn: Bál, Beél, Csillag, Dekcső, Dicsörty, Doborony, Farkas, Fazekas, Ferencz, Gahol, Gani, Gicz, Huszár, Katona, Kolozsvary, Komor, Kovács, Mészáros, Nagy, Nagy-Vörös, Por, Pordok, Ráros, Rics, Seregély, Szalkay, Szilag, Takcsa, Tót és mások.

Az akkori magyaroknak más nemzetiségekbe való beolvadásának jellemző példáját a »Csillag« és »Farkas« családok nyújtják, az előbbi idővel »Stern«-s, az utóbbi pedig »Wolf«-al cserelte tel nevet. Más magyar családnév pedig olyan óriási változásokon ment át, hogy alig lehet már régi magyar származására raismerni.

A verseczi két politikai község 1795-ben történt egyesítése, terjedelmes földterületekkel való megajándékozása és az új községnek

Finke Mihály, Volszky László, Waldherr Tivadar, Elekes Pál. »Grande Scene et Arie brillante.« C. Ekmart. Előadja az ifjúsági zenekar. »Női hármass« Carmen című operából. Zongorakíséret mellett éneklék Gettmann Mariska, Haag Hilda és Rezuca Lujza kisasszonyok. »Magyar népdalok.« Hegedűn játsza Rieger Zs. kisasszony. ezimbalmon kíséri Késmárky Irén kisasszony. »Az örült«, Petőfi Sándortól, Szavalja Dörner István. »Szendergő.« Északi tengerészdal; »Zengjen a dal.« Előadja az ifjúsági énekkar. — Belépti díj: Személyenkint 1 frt., családjegy 3 személyre 2 frt. 50 kr. Belépti jegyek válthatók a Kirchner-féle könyvkereskedésben és este a pénztárnál. Felülfizetések hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdte 1/28 órakor.

Versecz és vidéke magyar nyelvtörlesztő egyesületének választmánya a múlt Pénteken Dr. Seemayer Károly elnöklete alatt ülést tartott, melynek megkezdése előtt a tagok meleg ovációban részesítették a népszerű elnököt azon alkalomból, hogy éppen az nap volt névnapja. Az üdvözlő beszédet Waldherr József főreát. isk. tanár tartotta. A gyűlés legfontosabb tárgyát a lugosi szingyámoltó egyesületnek azon átirata képezte, melyben ajánlja a lugosi vezéregyelet, hogy a jövő évi színiévad az eddigi feltételek mellett az öt pályázó igazgató közül (Kunhegyi, Halasi, Szalay Lajos és Kiss Pál) Bokodi Antal szinigazgatónak adassék, kinek társulatával a lugosiak teljesen meg vannak elégedve, ki nem küzd anyagi zavarokkal s mint a ki országosan mint legkeresettebb igazgató ismeretes. Választmányunk hosszabb megbeszélés után elhatározta, hogy csatlakozik a lugosiak egyhangulag hozott határozatához, az eddig szerzett tapasztalatok után azonban a megkötendő szerződésbe beiktatni kívánja, hogy a szerződöttett szinigazgató a színiévad megkezdése előtt 3 héttel tartózkodási helyét bejelenteni tartozik, azon czélból, hogy az egyes városok szinügyi bizottságai az előadásokat megtekinthessék s személyes meggyőződést szerzhessenek vajjon megfelelő-e a társulat? Egyben felhívandó Bokodi, hogy a fehértemplomi szereplés után Virágvasárnapja előtt még ez idén, ha lehetséges par héten át Verseczen is mutassa be társulatát. A pénztárnoki és könyvtárnoki jelentés tudomásul vétele után elhatározza a választmány, hogy az évi rendes XIII-ik közgyűlést február hó 13-án fogja megtartani s számvizsgálóként Haag Ferencz és Held Gusztav tagokat kéri fel.

Oreg honvédeink öröme. A kolozsvári 1848—49 országos ereklye muzeum a következő levelet intézte Atkary Alajos helybeli előkelő

mezővárosi rangra emeltetése után — 1798-ban — Reviczky Károly, Temesvármegye ügyészének közvetítésével, 80—100 magyar dohánytermelő család oly feltétel alatt ohajtott Verseczen megtelepedni, ha a község nekik 800 hold földet évenkénti 900 forintnyi bér fejében 20 évre átengedne. De a „külső tanács“ azon nyilatkozata következtében, hogy maguk a város lakosai 1 frt. 30 krt. adnak 1 holdért. a „belső tanács“ visszutasította őket.

Még a jelen század elején is létezett nagyobb számu magyarság Verseczen, mivel itt a régi viszonyok bizonyos mértékig még mindig uralkodtak. 1806-ban ugyanis a városi tanács azon határozatot hozta, hogy a magyaroknak 1805. husvétja óta hivataloskodó „előljáró“-ja, Komor Jóska, — elterve a két politikai község egyesítése óta uralkodott szokástól, mely szerint a „magyar község“ (így nevezték el a tömörült magyarságot) a tanács által kinevezett előljárója felmentve van a dézsma fizetéstől és a vármegye által a katonaság részére követelt gabona-, széna- és szalmában beszolgáltatandó adónemekről — ezentúl díjtalanul teljesített szolgálataért csak a robbotolástul legyen felmentve. Érdekes az is, hogy „magyar mahallé“ nak, azt a magyar városrészt hívták.

Még egyszer — 1808-ban — tétetik e nltés magyarjainkról, amennyiben az ő szomszédágukba ismét cigányokat telepítették. Ugylátszik, hogy a magyarok „előljáró“-jának hivataloskodását már a rea következő években egészen beszüntették, mert azóta hallgatnak forrásaink magyarjainkról.

Ha a múlt században a magyarok gyarapodására a viszonyok kedvezőbbek lettek volna, Versecznek mai ethographikus képe más lenne mert a mai magyarság mely elenyésző kivétel-lel, negyven esztendő előtt jött Verseczre, itt most már erősebb gyökeret verhetett volna,

polgárhoz, mint a „Verseczi 1848/9-iki honvédek hadastyán egyesületé”-nek elnökéhez:

„A Versecz város tanácsának 10553 szám alatt kelt nagybecsű átiratával küldött verseczi honvéd elékszóbor képét és annak leírását valamint a verseczi temetőben nyugvó szabadságharcosokról szerkesztett és kimerítően betöltött kérdőíveket hazafiás köszönettel vettük. A képet az ereklye muzeumban elhelyeztük, az erre vonatkozó adatokat, valamint a leírást levéltárba helyeztük.

A beküldött kép oly szép, hogy az megérdemelné, miszerint az Ereklye Muzeum hivatalos lapjában az 1848/49 Történelmi Lapokban is megörökíttessék. Ez okból azt az ajánlatot tesszük T. Czimednek hogy tekintettel azon körülményre miszerint az Ereklye Muzeum közadakozásból tartja fenn magát, sziveskedjenek a képről clischét (metszetet) csináltatni, illetve annak árát 18 frtot egybe gyűjteni és a lapnak beküldeni. A szerkesztőség a képet és az arra vonatkozó ismertetést, díjtalanul ismertetni fogja; a clischét (metszvényt) pedig használat után a verseczi egyletnek átszolgáltatja, a melyről olcsón lehetne sokszorosítani a képet több száz példányban és terjesztetni az 50 év emlékére az ottani hazafiak között. Maradunk hazafiás üdvözléssel, a Történelmi Ereklye Muzeum igazgatósága, V. égh Bertalan ezredes tisztb. elnök, Deák Albert a muzeum elnöke, Kuszkó István a muzeum öre.

Derék öreg honvédeink nagy örömmel mutogatják e levelet, eljöttek szerkesztőségünkbe is hogy közöljük, ez alkalommal azt is elbámulták, hogy mivel az egylet anyagilag nem valami erősen áll, a verseczi honvédelemlék sokszorosításaért járó összeget nem igen küldhetik el. Szerkesztőségünk ezennel magára vállalja, hogy a kívánt összeget összegyűjti az adakozást 2 koronával megkezdi, s felhívja hazafiás lakosságunkat, hogy e célra adakozni kegyeskedjék. Az említett clischével (metszet) márczius 15-ére több ezer képet lehetne nyomtatni és a szabadságharc félszázados évfordulója alkalmával tartandó ünnepélyen emlékként a lakosság közt szétosztani.

A fenti célra és a szabadságharc félszázados évfordulójának megünneplése céljára szerkesztőségünkben eddig a következők adakoztak: Perjessy szerkesztő 2 kor, Buday munkatárs 2 k., Kirchner kiadó 2 k.; Gerő V. 1 k. Szalay főmunkatárs, főmérnök 2 k. P. E. 4 k. S. J. 2 k., Amberger 2 k., Dr. Lichtscheindl 2 k., Havas 1 k., Waldherr 2 k. Mihajlov 1 k., Glückmann 1 k., Wolfner 1 k., Fürth V. 2 k., Singer 2 k., Springer 1 k., Sternheim 1 kor., Holländer 1 k., Dietrichsteln 1 k. N. N. 2 k., Berger 1 k., Naschttz 1 k., Dr. Seemayer K. 4 kor., Dr. Dajkovits 2 kor., Seemayer utmester 1 korona,

Holub a verseczi állami főreáliskolának. Holub Emil a híres afrikautazó ezelőtt több évvel, még a régi községi főreáliskola helyiségeiben két alkalommal belépti díjak mellett felolvasást tartott s busás s bevétellel távozott városunkból. Azon alkalommal, hogy a lakosság aldozatkészségét meghálálja azon ígéretet tette, hogy gyűjteményének egy részével megajándékozza a főreáliskolát. Holub most ezen ígéretét beváltotta, s mint Buday József áll. főreál. isk. igazgatót értesíti, két nagy ladában természetrajzi gyűjteményt küld az Afrikában beszerezett ritkaságokból. Holub, mint írja eddigél már 218 iskolát ajándékozott meg hasonló gyűjteménnyel.

A verseczi városi múzeum a múlt évben is szép gyarapodásnak örvendett. Az összes gyarapodás nem kevesebb mint 2.534 drb., miből az érmekre 849, a régiségekre 944, az iratokra 94 és a nyomtatványokra 647 drb. esik. Ezekből szerzetett vétel útján 726 tárgy; a többi 1.808 drb. ajándékozas folytán került a múzeumba. 1896 végén a múzeum állománya 7.765 drb. lévén, 1897. december 31-én az már 10.299 drbra rugott, melyekből 4.462 érem, 3.823 régiségtárgy, 450 irat, kép, tervrajz stb. és 1.564 nyomtatvány volt. A muzeum két osztálya, a régiséggyűjtemény és a városi mileniumi tárgyak, 1897-ben felváltva 37-szer volt nyitva a közönség számára; a látogatók száma 3.551 volt. Ezen adatokat Seemayer János, polgárnagy és muzeumi igazgatónak jelentéséből vettük, melyet az a közs. iskolaszéknek a múzeumnak mult évi működéséről és gyarapodásáról terjesztett be. Fialtal városi muzeumunknak illetően szép fejlődése valóban örvendetes!

Rövid hírek. Táncez-estély. A „Zichyfalvai társaskör” február 5-én táncez-estélyt rendez, melyen városunkból is többen fognak

megjelenni. A könyvtár javára rendezendő táncez-estély megérdemli a pártfogást. — A verseczi Credit-Bank február 13-án d. u. 3 órakor tartja meg 28-ik rendes évi közgyűlését. — A kerékpár egylet ma Vasárnap este 8 órakor társasösszejevetelt rendez a „Baross” szállodában — A bortermelők dalárdája a múlt szombaton tartotta meg évi közgyűlését. Az egyesület mult évi vagyona és bevétele 1572 frt, kiadása 934 frt 88 kr. pénztári maradvány 637 frt 30 kr.

A ki nevetni, jól mulatni akar menjen Könyvnyomdászaink ma este az Alexandrovits-féle vigadóban tartandó „Álarczos és jellemzhalé”-jára. Gondolataink érzebeöntői ily dolgok rendezésében nagy jártassággal bírnak, száz és száz mulattató dolgot eszeltek ki. Az álarczosok száma megfogja haladni a százat.

A vidéki hírlapírók országos szövetsége f. hó 24-én igazgatósági ülést tartott. Szegeden a tagok élénk érdeklődése mellett. A megjelenteket Kulinyi elnök üdvözölte s örömmel jelentette, hogy a szövetség mind erkölcsileg, mind pedig anyagilag szép pártfogásban részesül. Készpénzvágyona 16.500 frt kint lévő követelése 6000 frt. Palócz László titkár jelentést tett a felvételre jelentkező tagokról. Az igazgatóság a következő tagokat vette fel a szövetség kötelékébe: Zombori József (Sopron), Bethlen Oszkár (Sopron), Laufer Samu (Kapuvár), Fittler Jenő (Debreczen), ifj. Szilágyi Gyula (Hmvasárhely), ifj. Móricz Pál (Szegedi Napló), Dr. Csillag Károly (Szabadka), Reininger Jakab (Szegedi Jogász Lapok), Heltai Hugó (Aradi Közlöny), Dr. Leszenszky Géza (N. Szt.-Miklós), Perjessy Lajos (Versecz), Veronits József (Verseczen) Szalay Lajos (Versecz), Million Methud (Versecz), Beran Oszkár (Temesvár), Szentgyörgyi Lajos (Fehértemplom), Teichner Emil (Lugos), Binder Jenő (Birda, Temesmegye), Lovass F. Gyula (Pancsova), Gleiser Simon (Orsova), Gallovich Jenő (Pécs), Feiler Mihály (Pécs).

Miért világítanak nappal? Ezt a kérdést vetette fel a „Gebirgsbote” című lapársunk a mult vasárnapi számában s hozzá teszi, hogy ő előtte megfoghatatlan dolog ez, s hogy éjszaka miért éjfél után csak két óráig van villamvilágítás? Ugy hisszük nem veszi rossz néven tisztelt lapársunk, ha meg magyarázzuk ennek az egész dolognak az okát. A mult év december hó 17-én kezdődött mint tudjuk a próba világítás, akkor még csak egyetlen gép volt készen, s a város általános ohajának tett Seemayer kir. tanácsos, polgármesterünk eleget akkor, mikor elrendelte, hogy addig is míg a „Ganz és tarsi” Cég mind a három gép szerelésével s az egész berendezéssel készen lesz, naponkint legyen városvilágítás. Mint tudjuk azóta van is villamvilágítás rendszeren éjfél után 2 óráig ünnepek s bálók alkalmával pedig reggelig. Eközben a többi gépek szerelése is folytak szorgalmasan, úgy hogy már most készen van mind a három gép Mindenki tudja, hogy mielőtt a legegyszerűbb gépet adja is át a vállalkozó Cég a megrendelőnek azt alaposan kipróbálják, annál inkább szükséges az ily nagy műnél mint a versecz városi villamvilágítási telep. Az Úr isten is hat nap alatt teremtette a világot, pedig ő mindenhatóságánál fogva egy pillanat alatt is megtehetné volna azt. S mikor még sokan a mindenható alkotásában is hibákat vélnek felfedezni, így nem csoda ha a gépszerelők annyit bajlódnak a váltóáramu gépek felállításával s az elektrotechnikusokkal együtt próbálgatják nápról-napra valjon klappol-e minden hibátlan legyen. Minthogy pedig ezen próbáknál a gépeket meg kell terhelni s azonkívül az elektrotechnikusok csakis akkor kísérletezhetnek ha a gépek meg vannak terhelve, vagyis ha a város be van kapcsolva, tehát szükséges; hogy a próbák alkalmával a város ki legyen világítva. Már most, hogy mit szólna a lakosság, a vendéglősök s a magánfogyasztók ahhoz, hogy este egyszer kikapcsolják a gépeket, másszor be, úgy este 9—10 óra vagy éjfél tájban, azt nem tudjuk, hanem hogy szídnak még az öreg apját is annak, aki ott áll a kapcsoló tábla és a gépek mellett az már több mint bizonyos. Ennek az elkerülése végett a próbák csakis nappal folynak a gépházban s azért égnék a napnak egyes szakáiban az utczákon a lámpák. Hogy miért nincs egész éjszaka világítás? Azért mert a kezelő személyzet még nem is volt itt eddig teljes a gép és vezetékek szerelők pedig szintén emberek s 24 órai szolgálatot minden kitarításuk mellett sem képesek mindennap végezni még ők sem. Most már a szivattyutelep is rendben van, csupán még a kút mélyítés van hátra,

ami eddig a nagy mennyiségben betóduló víz által teljesen lehetetlen volt, de most a központi gőzszivattyuk elkészülte folytán az is lehetségessé vált. A „Ganz és tarsi” cég rövidesen jelenteni fogja, hogy teljesen készen áll a telep s az átvétel után már rendszer, teljes éjjeli üzem fog lenni. Ugy tudjuk azonban, hogy mivel a kezelő személyzet itt van már teljes éjjeli üzem fog lenni, sőt már csütörtök óta van is. Ennyi, — a „Gebirgsbote” és a lakosság felvilágosítására úgy hisszük elég is lesz.

Rendkívül komikus jelenet játszódott le a mult héten Muche Clára felolvasása alkalmával a községi elemi népiskolák nagy rajztermében. A helybeli német földművelők feleségei és leányai oly nagy számban rohantak meg a helyiséget, a felolvasás megkezdése előtt több mint egy órával, hogy a később érkezőknek nem jutván más hely, a termetes asszonyok a szép zöldre festett asztalokra telepedtek le elfoglalván így minden elfoglalható helyet. De oh fátum! Az asztalok valami barátságos természetű zöld festékes lakkal lévén befestve, midőn 3 órai ülés után, az asszonyok felakartak kelni, az semmiképpen sem akart sikerülni Odaragadtak sorjába, nagy küzdelemmel kellett ruháikat lehámozni. A zöld asztalok most érdekes helyszínrajzokkal szolgálnak. Pontosan megmutatják bizonyos testrészek méreteit. Jól tenné a város ha mielőbb újból befestetné a tönkreült asztalokat, mert elterjedhet a dolog hire és csudájára fognak járni az emberek.

Divat-tudósítás az 1897/98-ik évi téli idényre. Henneberg G. ismert selyemgyára Zürichből következő tudósítását közli velünk: A selyemkermék közül, Suruk mellett, még egyre Tafet-szövés a divat kegyence, melyből különösen az igen czélszerű blouskermék nagyon kedveltek, legkeresettebbek a kockázott, főleg nagy kockázatuak fekete-fehérral, vagy szines-fehérral, valamint a jól álló »Schottische« szövetek pompázó kombinációkkal, melyek közül az utóbbiak egész apró mintázattal teljes öltözékekre felettébb alkalmasak, úgy szintén a Changeant-(szintjászó) slyem sima avagy fagonirozott fajtákban s a Damasztok Moirée-Effektakkal is jó keletnek örvendenek. Moirée-Velour selyem, a Moirée-Imperial és Velour-fleuri által váltatnak fel, ez utóbbi pompázó dús szövésénél fogva s páratlan báronszerű tűzével főleg fényes alkalmi s díszöltözékekre igen ajánlatosak. Merveilleu feketében s szinesben, Satin-Duchesse, Radzimit, Gros de Londres, csikozott szövetek, Armure sima és Changeant egész apró effektel stb. Párisba s Londonba sok küldetett el, úgy hogy a szó legmesszebb terjedő értelmében, ez évadban is minden izlés kielégíthető. — Az újbb szinekből szüetke minden átmenetben, pávakék, barna s violett részesülnek előnyben, de legdivatosabbnak a zöld és setét cseresznyepiros árnyalatuak.

Vasúti menetrend.

Fehértemplomból érkeznek:

4:54 reggel, 11:15 délbén, 5:57 este.

Temesvár felé indul:

4:59 reggel, 11:20 délbén, 6:23 este.

Temesvárról érkeznek:

8:27 reggel, 4:36 délután, 10:18 este.

Fehértemplom felé indul:

8:37 reggel, 4:44 délután, 10:28 este.

Becskerekéről érkeznek:

6:52 reggel, 2:19 délután, 9:04 este.

Becskerek felé indul:

5:15 reggel, 8:32 reggel, 6:45 este.

Pancsováról érkeznek:

7:47 reggel, 5:28 délután.

Pancsova felé indul:

8:45 reggel, 6:30 este.

Nyiltér.

Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendeltetnek, — fekete, fehér és szines, — a legdivatosabb szövés, szin és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával** küldenek.

Henneberg G. selyemgyarai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben. — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Meghívó.

Az 1898. évi február hó 6-án délután 3 órákor a Casino helyiségeiben tartandó

II. rendes közgyűlésre.

Tárgysorozat :

1. A választmány évi jelentése.
2. A számvizsgáló bizottság jelentése és az 1897. évi számadásokra vonatkozó határozat.
3. Az 1898. évi költség-előirányzat megállapítása.
4. Netáni indítványok tárgyalása.
5. A választmány és tisztikar megválasztása.

Verseczen, 1898. január hó 20-án.

A választmány nevében:
Weitner Ferencz,
Casinói elnök.

563. sz. — 1898.

Ujabb felhívás!

az adózó közönséghez.

Ismételve felhivatnak mindazok kik a töke kamat adósa vonatkozó vallomásukat, a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat 8 nap alatt anyival inkább adják be, mivel ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt hivatalból fog megállapítani.

Városi adóhivatal
Verseczen, 1898. évi január hó 29-én.

Bodry,
tanácsnok, mint városi adóhivatali főnök.

359. szám. — 1898.

Hirdetmény.

A Popovics Pál thb. tag elhalálása folytán a II. kerületben megüritt törvényhatósági bizottsági tagsági hely betöltése céljából Versecz város törvényhatósági bizottsága f. é. január hó 20. 10359. sz. a. hozott közgyűlési határozatával a pótválasztást f. é. február hó 6 napjára tűzte ki, választási helyül Pavlovics Ignác tanácsnok irodáját állapította meg, a választás elnökéül pedig Pavlovics Ignác tanácsnok urat küldte ki.

Miről a választók, kiknek névjegyzéke f. é. január 29-től kezdve a var. főjegyzőségnek közzemlére ki lesz téve ezennel értesítettnek azzal, hogy a szavazás az 1886. évi XXI. t.-cz. 39. §-a értelmében fenti napon d. e. 9 órákor kezdődik és d. u. 4 órákor végződik.

Választható minden írni és olvasni tudó választó, tekintet nélkül arra, hogy az egyik vagy a másik választó kerülethez tartozik.

A szavazás szavazatlapok által történik. Egy szavazatlap csak egy nevet tartalmazhat; az esetleg utólirott vagy olvashatlanul írott nevek számba nem vétetnek.

A választók figyelmeztetnek, hogy a választási helyen fegyverrel vagy bottal megjelenni tilos.

A választási bizottság ugyanazon törvényes védelem alatt áll, mint az országgyűlési képviselő választás alkalmával működő bizottság.

Verseczen, 1898. január 25.

Seemayer,
kir. tanácsos, polgármester.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszor ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynek, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányoznia. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Több ezer

FÉRFI

fiatal és öreg, viszonyat erejüket és egészségüket a világhírű, ismert és becsült Dr. Müller-féle idegerősítő készülékeknek köszönheti. E kipróbált készülék különösen segít fiataloknál és kis-csapongások után bekövetkezett idegbajoknál, a kezek és lábak ideges reszketésénél, háterinczbajoknál, csüggedésnél, félelemnél, lehangoltságban, ideges fofájásoknál, migrán-nél különösen pedig férfini gyengeségeknél s minden hátramaradt gyengeségnél. A gyógyulás hamar, pár nap alatt bekövetkezik Dr. Müller főtörzs-orvos idegerősítő készülékének alkalmazásával. Kapható Szent György gyógytar Bécs, V/2 Wimmergasse 33. Ára pontos orvosi utasítással 3 frt. 10 kr. és 25 kr. postaköltség, pakolást. Eppen-ott kapható Dr. Müller főtörzsorvos Injeziói és pilulái, melyek pár nap alatt a kifolyásokat úgy nőknél mint férfiaknál megszüntetik. Ára még nem üdült bajoknál 1 frt. 60 kr., üdülteknél 2 frt. 50 kr. posta utján 25 krral több (portó nélkül).

A pénz előleges beküldését postautalványval kérjük. Egyedüli bevásárlás forrás Szt. György gyógytar Bécs V/2 Wimmergasse 33 hová a megrendelések küldendők. Tessék ezt a hirdetést kivágni és eltenni.

241 szám.
1898.

Versecz th. város számvevőségétől.

Hirdetmény.

Felhivatnak ezennel mindazon háztulajdonosok, kik az asfalt járók után esedékes részleteikkel hátralékban vannak, hogy azokat — a közigazgatási behajtás terhe alatt — legkésőbb 8 nap alatt a városi házipénztárnál lefizessék.

Kelt Verseczen, 1898. január hó 26-án.

Ullmann,
v. számvevő.

564. sz. — 1898.

Ujabb felhívás!

az adózó közönséghez.

Ismételve felhivatnak mindazok kik a III. és IV. oszt. kereseti adósa vonatkozó vallomásukat, a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat 8 nap alatt anyival inkább adják be, mivel ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt hivatalból fog megállapítani.

Városi adóhivatal
Verseczen 1898 évi január hó 29-én,

Bodry,
tanácsnok, mint városi adóhivatali főnök.

Százezrei a
családoknak iszszák
előszeretettel
naponta a

Éljen! éljen!

Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé.

Mentes a bakkávénak egészségre ártalmas alkatrészeitől. Egyedül a Kathreiner-féle malátakávé az, mely annak illatát és kedvelt ízét magában foglalja. A Kathreiner-féle malátakávé étvágygerjesztő, könnyen emészthető, évek során át felnőttek és gyermekekre nézve egyaránt hasznosnak bizonyult. Legkitünőbb pótléka a bakkávénak, valamint ajánlásra legméltóbb vegyülete is annak. Tekintettel az egészségre és takarékosagra, a valódi „Kathreiner“-nek többé egy háztartásból sem szabad hiányoznia.

Óvás az értéktelen utánzatoktól.